

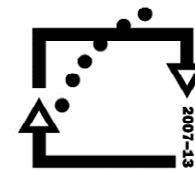
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Státy světa

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Nezávislé státy

- mezinárodní uznání
- pod kontrolou své území
- na světě 196 nezávislých států (9.7.2011)
- kromě členských států OSN jsou to ještě:
 - o Vatikán, Taiwan, Kosovo (17.2. 2008)

Nově vzniklé státy

- Jižní Súdán - 9.7. 2011
- Jižní Osetie - 23.8. 2008
- Kosovo - 17.2. 2008
- Srbsko – 5.6. 2006
- Černá Hora - 3.6. 2006
- Srbsko a Černá Hora - 4.2. 2003
- Východní Timor - 20.5. 2002
- Palau – 1.10. 2004
- Eritrea – 24.5. 1993
- Česko, Slovensko – 1.1. 1993

Státy bývalého Sovětského svazu

- Estonsko
- Litva
- Lotyšsko
- Moldavsko
- Ukrajina
- Rusko
- Arménie
- Bělorusko
- Gruzie
- Kazachstán
- Kyrgyzstán
- Tádžikistán
- Turkmenistán
- Uzbekistán
- Ázerbajdžán

Závislá území

- vždy vlastníka
- nemohou uzavírat mezinárodní smlouvy
- nejvíce ZÚ v Oceánii a Karibské oblasti
- Druhy ZÚ: přidružený stát
zámořský department
korunní kolonie
autonomní území

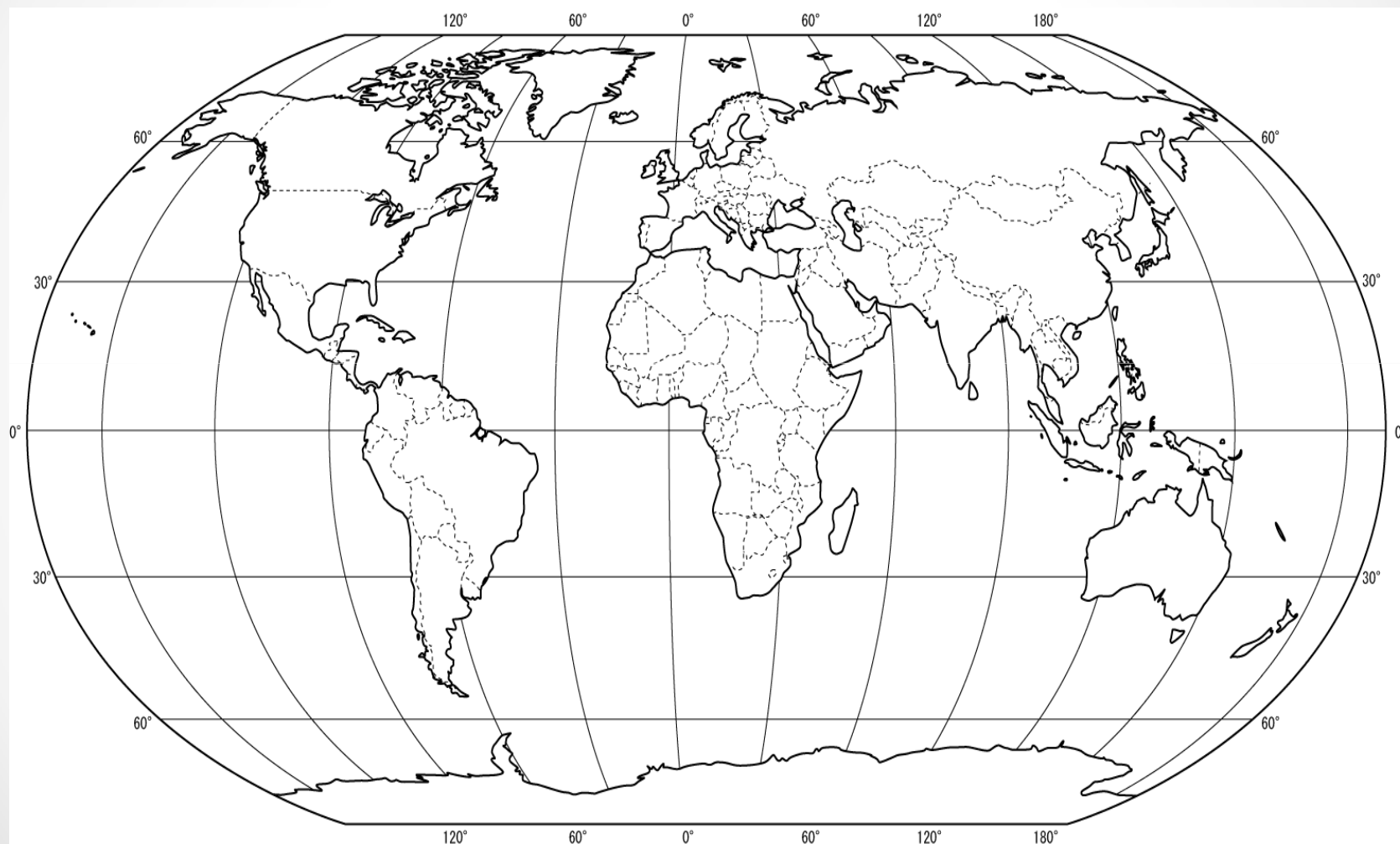
Opakování

- 1) Kolik je na světě nezávislých států?
- 2) Které státy se na mapě objevily po r. 1990?
- 3) Čím je charakteristický nezávislý stát?
- 4) Urči majitele uvedených závislých území :
 - a) Martinik
 - b) Guam
 - c) Portoriko
 - d) Grónsko
 - e) Falklandy

Řešení

- 1) K 9.7. 2011 je jich **196**.
- 2) Např. : Česko, Slovensko, Srbsko, Eritrea, ..
- 3) Uznání ostat. nez. států, pod kontrolou své území
- 4)
 - a) Francie
 - b) USA
 - c) USA
 - d) Dánsko
 - e) Velká Británie

Slepá mapa světa

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Státy světa

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_1

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Státy světa
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

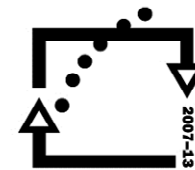
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Cestovní ruch

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Podstata a vývoj CR

- objektem – krajinná sféra
- subjektem – člověk
- spojení objektu + subjektu → doprava a materiálně technická základna
- CR = možnost lidí vycestovat a pobývat mimo své trvalé bydliště

Cíle CR

- rekreace, poznávání, navazování kontaktů
- realizován – hlavně v rekreačním prostoru
- zabezpečuje potřebu člověka se realizovat
- kompenzace negativního civilizačního procesu

Vznik CR

- **16. - 18. st.** – panovníci, šlechtici, měšťané,...
- **průmyslová revoluce** – získávání nových zkušeností, návštěvy lázní
- **romantismus** – poznání přírodních zajímavostí, cesty za sportem do hor
- **1895** – Spolek přátel přírody
- **20. st.** – rozvoj průmyslu a zvyšování stupně urbanizace → návrat lidí k přírodě

Druhy CR

- podle: místa realizace
 délky trvání
 organizace
 výběru účastníků
- domácí x zahraniční
- krátkodobý x dlouhodobý
- celoroční x sezónní
- organizovaný x neorganizovaný
- volný x vázaný

•

•

Formy CR

- dle převládající činnosti účastníků:
 - o Rekreační
 - o Poznávací
 - o Kulturní
 - o Sportovně – turistická
 - o Léčebná
 - o Specifická

Ekonomický význam CR

- jako odvětví hospodářství stoupá
- podporuje odvětví průmyslu i služeb
- poskytuje pracovní příležitosti
- vyrovnává státní rozpočet
- činitelem regionální politiky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Cestovní ruch

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_2

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Cestovní ruch
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

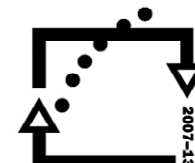
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Cestovní ruch – předpoklady

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Selektivní předpoklady

- úroveň urbanizace
- demografická struktura
- sociologické a ekologické předpoklady
- politické předpoklady

Lokalizační předpoklady

- **přírodní předpoklady:**
 - reliéf, klima, vodstvo, biosféra
- **kulturně-historické předpoklady:**
 - národní kulturní památky, památkové rezervace, urbanistické, výtvarné, parky a zahrady, historické stavby
- **ostatní předpoklady**
 - velkoměsta, výškové domy, průmyslové podniky, dopravní zařízení, televizní věže

Realizační předpoklady

- **dopravní předpoklady:**
 - časová dostupnost, kapacitní dostupnost
- **materiálně technická základna:**
 - základní (ubytovací, stravovací)
 - doplňková (sportovní, kulturní, zábavní)
 - speciální (cestovní kanceláře, infocentra,...)
 - všeobecně prospěšná (zdravotní zařízení, policie)

Mezinárodní organizace CR

- odstraňují bariéry rozvoje CR
- uskutečňují výměnu zkušeností
- pomáhají méně vyspělým zemím
- WTO – světová organizace cest. ruchu
- WATA – světové sdružení cestovních kanceláří
- AIEST – mezinárodní sdružení vědeckých pracovníků v CR

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Cestovní ruch – předpoklady

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_3

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Cestovní ruch – předpoklady
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

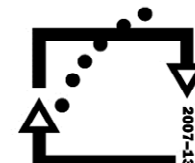
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Globální problémy lidstva

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Globální problémy lidstva

- celosvětové
- vyřešení nutné pro další existenci života na Zemi
- řešitelné pouze celosvětovým úsilím

Globální problémy

- 4 hlavní oblasti:

a) zachování míru

b) zachování zdravého životního prostředí

c) vyřešení potravinového problému

d) surovinové a energetické problémy

a) zachování míru

- jaderné, chemické a biologické zbraně
- konflikty na Zemi (ozbrojené)
- terorismus
- současná ohniska napětí:
 - o balkánské oblasti
 - o Kavkazsko
 - o Blízký východ
 - o Afrika

b) zachování zdravého životního prostředí

- globální oteplování
- zeslabování ozonové vrstvy
- zvednutí hladin oceánů a moří
- rozšiřování pouštních oblastí
- znečištění ovzduší a vod

c) vyřešení potravinových problémů

- 860 mil. lidí trpí nedostatkem potravin
- 5 mil. dětí umírá každý rok hladem
- počet obyvatel na světě přesáhl 7 miliard obyvatel
- denně se narodí cca 370 000 dětí
- denní přírůstek obyvatel činí přes 200 000

d) surovinové a energetické problémy

- vyčerpatelnost neobnovitelných zdrojů
- hrozba vytěžení ropy
- přechod k alternativním zdrojům (sluneční, větrné, jaderné E)

**evropský
sociální
fond v ČR**

EVROPSKÁ UNIE

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY**

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Globální problémy lidstva

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_4

- **Zařazení do ŠVP: Oblast:** Člověk a příroda
- **Obor:** zeměpis
- **Tematický okruh:** Globální problémy lidstva
- **Ročník:** 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

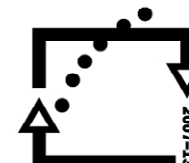
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mezinárodní organizace

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Mezinárodní organizace

- nutnost regulovat nějakou část vzájemných vztahů
- sdružení minimálně 3 států
- zřízeno mezinárodní smlouvou
- vykonává určité úkoly
- subjekty mezinárodního práva

OSN

= organizace spojených národů

- 26. 6. 1945 v San Franciscu (USA)
- 1. 7. 2011 – 193 členských států
- zachování mezinárodního míru a bezpečnosti a zajištění spolupráce
- výkonný orgán – Rada bezpečnosti

EU

= Evropská Unie – politická a ekonomická unie

- 27 evropských států (500 mil. obyvatel)
- vznik 1993 – Maastrichtská smlouva
- vytvořit hospodářskou a měnovou unii
- podpora rozvoje růstu, hospodářství, zaměstnanosti, konkurenceschopnosti

EU

- zlepšování životní rovně a kvality životního prostředí
- 4 základní svobody:
 - volný pohyb zboží
 - osob
 - služeb
 - kapitálu
- vstup ČR – 2004

NATO

= severoatlantická aliance

- euroatlantický mezinárodní vojenský pakt
- 28 členských států
- vzájemná obrana členských zemí před vojenskou hrozbou
- 12. 3. 1999 – vstup ČR do NATO

- CEFTA – Středoevropská zóna volného obchodu
 - NAFTA – Severoamerická zóna volného obchodu
 - APEC – Asijskopacifická hospodářská spolupráce
 - ASEÁN – Sdružení národů JV Asie
 - UNESCO – Organizace OSN pro vědu, vzdělávání a kulturu
-
- FAO – Organizace pro výživu a zemědělství
 - WHO – Světová zdravotnická organizace
 - ILO – Mezinárodní organizace práce
 - MMF – Mezinárodní měnový fond
 - UNICEF – Dětský fond OSN

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Mezinárodní organizace

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_5

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Mezinárodní organizace
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

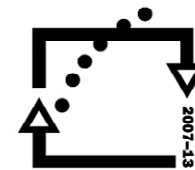
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Státy světa podle hospodářské úrovně

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

- bohatý sever x chudý jih
- nejvyspělejší státy světa → 4 oblasti:

1) Severní Amerika

2) Západní Evropa

3) Východní Asie

4) Austrálie + Nový Zéland

Ukazatele hospodářské úrovně

- HDP na 1 obyvatele
- Human Development Index (=index životní úrovně)
- Podíl obyvatel pod hranicí chudoby
- Úroveň vzdělání

Nejvyspělejší státy světa

- Most developed countries
- tržní ekonomika
- vybudována celá struktura ekonomiky
- zdravotní a důchodová reforma
- kvalifikované pracovní síly
- Japonsko, Izrael, Austrálie, Nový Zéland, USA, Kanada

Bývalé socialistické státy

- Post communist countries
- přechod k tržní ekonomice
- hospodářská kriminalita
- Střední, Východní a Jihovýchodní Evropa
- ČR, Polsko, Bělorusko, Maďarsko...

Státy třetího světa

- rychlý (dynamický) rozvoj – asijské tygři
 - o Malajsie, Thajsko, Taiwan, Indonésie, ...
- vysoký export surovin – ropa – státy OPEC
 - o Saudská Arábie, Kuvajt, SAE, Írán, Irák, ...

Státy 4. a 5. světa

- překonávání zaostalosti v počátcích
- nejchudší země světa
- Zimbabwe, Somálsko, Zambie,
Afghánistán, Laos, Nepál, Bangladéš, ...

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Státy světa podle hospodářské úrovně

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_6

- **Zařazení do ŠVP: Oblast:** Člověk a příroda
- **Obor:** zeměpis
- **Tematický okruh:** Státy světa podle hospodářské úrovně
- **Ročník:** 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

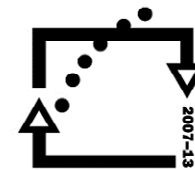
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozmístění obyvatel světa

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Rozmístění obyvatel světa

- výsledek dlouhodobého historického vývoje
- počáteční vývoj lidstva → příznivé přírodní podmínky
- podnebí, půdy, surovinové zdroje, nadmořská výška, vzdálenost od moře
- socioekonomičtí činitelé:
 - hospodářská vyspělost
 - dostupnost služeb
 - dopravní infrastruktura
 - urbanizace

Ekumena = osídlené a hospodářsky využívané území – 43% (64 mil km²)

Anekumena = neosídlené území – 20% souše (30 mil km²)

Subekumena = území osídlené, využívané jen dočasně – 37% (55 mil km²)

Hustota zalidnění

- nejčastější ukazatel rozmístění obyvatel světa
- ø hustota zalidnění na Zemi – 43 ob./km²
- největší koncentrace obyvatel – J, JV Asie
 - Bangladéš, Taiwan, Korejská republika,...
- Evropa – Nizozemska, Belgie, V. Británie
- Východní část USA a Kanada

Opakování

- 1) Ve kterých geografických šířkových páslech a výškových stupnicích je hustota zalidnění nejnižší?
- 2) Co je příčinou nerovnoměrného rozmístění obyvatel na Zemi?
- 3) Vysvětlete, proč má nízkou hustotu zalidnění:
 - a) Severní Asie
 - b) Kanada
 - c) Austrálie

Opakování

4) Kde se rozkládá pás vysoké hustoty zalidnění v Evropě? Jaké jsou příčiny jeho vzniku?

5) Proč mají vysokou hustotu zalidnění nížiny podél velkých asijských řek?

6) Mezi řídce zalidněné oblasti nepatří:

- a) Mongolsko
- b) Sibiř
- c) Kalifornie
- d) Amazonie

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Rozmístění obyvatel světa

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_7

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Rozmístění obyvatel světa
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

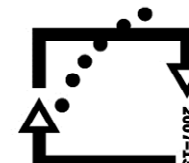
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obyvatelstvo světa

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Obyvatelstvo světa

- rychlý početní růst obyvatel na Zemi
- velmi nerovnoměrný
- globální problém současného světa
- Severní Amerika, Evropa → pomalý růst obyvatel popřípadě úbytek
- Afrika, Asie, Latinská Amerika → rychlý růst

- 1830 – 1930 – z 1 na 2 mld → 100 let
- 1930 – 1960 – ze 2 na 3 mld → 30 let
- 1960 – 1975 – ze 3 na 4 mld → 15 let
- 1975 – 1987 – ze 4 na 5 mld → 12 let
- 1987 – 1998 – z 5 na 6 mld → 11 let
- 1998 – 2008 – ze 6 na 7 mld → 10 let

Opakování

- 1) Pokuste se vysvětlit, jak se mění počet obyvatel na Zemi.
- 2) Vysvětlete, proč roste počet obyvatel na Zemi.
- 3) Proč je rychlý růst obyvatel považován za globální problém?
- 4) Uveď příklady států s vysokým přírůstkem obyvatel.

Opakování

- 5) Uveď příklady států s úbytkem obyvatel.
- 6) Vysvětli příčiny poklesu porodnosti ve vyspělých zemích.
- 7) Znáte některé cesty, názory, opatření, které se volí ke snížení růstu počtu obyvatel? Pokuste se je zhodnotit.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Obyvatelstvo světa

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_8

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Obyvatelstvo světa
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

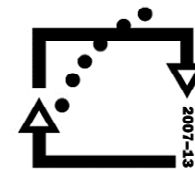
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Politická moc

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Demokratické státy

- politický systém založen na plné svobodě občanů
- občané mohou svobodně volit nejvyšší orgány politické moci
- musí dodržovat ústavu a platné zákony své země
- menšina přijímá názory a přání většiny

Politické strany

= programy obsahující představy o řízení státu

- **pravicové strany** – potlačena úloha státu, přednost má aktivita jednotlivých občanů
- **levicové** – posilují roli státu , stát přebírá víc iniciativy na úkor občanů
- **středové strany** – nemají tak vyhraněné názory na roli státu a občanů
- **extrémistické** – ostře vyhraněné názory

Diktatura

- = nekontrolovatelná politická moc jedné osoby
- občané nemohou svobodně projevit svoji vůli
- za své přesvědčení jsou trestáni (věznění, popraveni)
- nuceni hlasovat pro své diktátory
- povstání, revoluce – obrana proti diktatuře
- diktatury: fašistická
komunistická
náboženská
vojenská, ...

Opakování

- 1) Jaké jsou rozdíly mezi demokracií a diktaturou?
- 2) Vyjmenuj některé státy s demokratickým systémem moci. Čím je omezena svoboda občanů v těchto zemích
- 3) Vyjmenujte a ukažte na mapě státy s diktátorskými režimy
- 4) Jaké znáš symboly diktatur 20. století?
- 5) Co je to puč?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Politická moc

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_9

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Politická moc
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

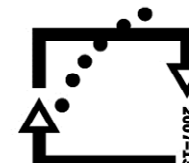
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pevninská doprava

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Železniční doprava

- 1804 – první parní lokomotiva
- 1824 – zahájen provoz první veřejné železnice (Anglie – Stockton)
- po 2. sv. válce se délka železnic zkracuje
- větší náročnost na spotřebu energie
- větší šetrnost k životnímu prostředí
- přeprava nákladů na střední a dlouhé vzdálenosti
- vyspělé země – moderní, vysokorychlostní

Silniční doprava

- 1. silnice už ve starověku
- vyšší rychlost, větší pohotovost
- kratší a střední vzdálenosti
- osobní přeprava
- velká dynamika rozvoje
- vyšší nároky na energii
- nepříznivé důsledky na životní prostředí

Potrubní doprava

- především doprava ropy a zemního plynu
- velmi levná
- používá se na dlouhé vzdálenosti
- Rusko ↔ Západní Evropa, USA ↔ Kanada
- produktovody – lín, řpavek, voda, pára

Vnitrozemská plavba

- levná
- energeticky nenáročná
- nejdelší síť vnitrozemských vodních cest – Rusko, Čína, USA
- Evropa – Nizozemsko, Německo, Belgie, Francie

Opakování

- 1) Jaké znáš druhy dopravních cest?
- 2) Čím se liší dálnice od běžné silnice?
- 3) Proč se dopravní cesty odklánějí od přímého směru?
- 4) Proč dochází k přemísťování osob a nákladů?
- 5) Který druh dopravy přemísťuje největší množství nákladů?
- 6) Který druh dopravy přepraví nejvíce osob?
- 7) V kterých zemích jezdí nejvíce automobilů?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Pevninská doprava

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_10

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Pevninská doprava
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

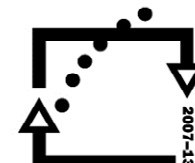
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doprava a životní prostředí

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Vliv dopravy na životní prostředí

- pozitivní i negativní působení
- umožňuje stále větší využívání potenciálu krajiny
- zvyšuje se podíl dopravy na zhoršování životního prostředí
- rozhodující aktivita člověka, ovlivňující kvalitu životního prostředí

Pozitivní vlivy

- rozvoj společností
- vytváření teritoriální struktury
- zajišťování územní délky práce
- zvyšování životní úrovně
- relativní zmenšování prostoru

Negativní účinky

- exhalace
- hluk a vibrace
- zábor ploch
- ekologické narušení krajiny

Možnosti snižování negativních účinků

- modernizace konstrukcí
- zavádění netradičních pohonů dopravních prostředků
- modernizace komunikací a lepší organizace dopravy
- ekologické a technické opatření

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Doprava a životní prostředí

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_11

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Doprava a životní prostředí
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

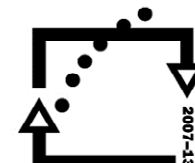
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doprava

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

- základní potřeba lidstva
- jednotlivé krajiny mají rozdílný potenciál
- lidé nenacházejí ve svém okolí vše co potřebují k životu
- nutnost přemisťovat hmotné statky i sami sebe
- výsledek cílevědomé lidské činnosti

- pohyb dopravních prostředků po komunikacích
- činnost dopravních zařízení
- integruje ostatní složky hospodářství
- stěžejní odvětví ekonomiky
- determinuje prostorové rozmístění ostatních lidských aktivit
- součást sekundární sféry

Složky a druhy dopravy

- dopravní prostředky
- dopravní cesty
- dopravní infrastruktura

Dopravní prostředky

- podle prostředí, ve kterém se pohybují:
suchozemské
vodní
vzdušné
- podle převládající funkce:
nákladní
osobní

Druhy dopravy

- dány charakterem dopravních prostředků a prostředím:
 - pevninské
 - vodní
 - vzdušné
- pevninské druhy dopravy:
 - silniční
 - železniční
 - vnitrozemská plavba
 - potrubní
 - městská

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Doprava

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_12

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Doprava
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 5. 7. 2011

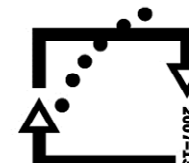
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rasy, národy, jazyky

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Rasa

= skupina lidí, odlišující se vnějšími znaky
(barva kůže, tvar lebky, nosu,....)

- lidstvo má společný původ – různé přírodní podmínky, rozdílná potrava
- europoidní
- mongoloidní
- negroidní

Lidské rasy

rasa	Místo vzniku	Hlavní rozšíření	Skupiny národů
Europoidní	Evropa	Evropa, jih Asie, J Amerika, S Amerika, Afrika	Indoevropané, Semité, Hamité
Mongoloidní	Čína	Jihovýchod a východ Asie, Amerika	Mongolské národy, Indiáni
Negroidní	Indie	Střed a jih Afriky, jih Severní Ameriky	Afričtí a američtí černoši, Australané

- vzhledem k migracím ve světě je rasové složení světadílů velmi pestré
- rasy přechodné x smíšené
- Mestic
- Mulat
- Zambo

Národ

= skupina lidí, která žila na společném území a měla společný jazyk

- společný historický vývoj
- celkový počet národů na Zemi je 3000
- **velké národy** (nad 100tis.) – Japonci, Rusové, Číňané, Brazilci
- **malé národy** – pouze několik tisíc příslušníků

Jazykové skupiny

- 27 jazykových rodin
- Indoevropské jazykové rodiny:
 - **Slovanské jazyky**
 - čeština, slovenština, ruština, polština
 - **Germánské jazyky**
 - angličtina, němčina, švédština
 - **Románské jazyky**
 - španělština, francouzština, italština

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Rasy, národy, jazyky

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_13

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Rasy, národy, jazyky
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011

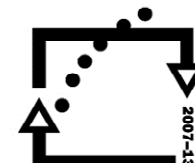
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lidská sídla

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Lidská sídla

- množství obydlí postavená pohromadě
- umožňují přežít v rozmanitých přírodních podmínkách
- zabírají stále větší plochu
- mění krajinu
- osamělá obydlí = samoty (mlýny, hájovny, turistické chaty, ...)

Dělení sídel

1. Vesnice

- méně domů
- obživa části obyvatel
– obdělávání půdy,
práce v lesích

2. Města

- více obyvatel
- vyšší domy
- práce obyvatel spíše
– průmysl, doprava
služby
- první města před
8000 lety
- nejstarší: Babylon,
Erida a Ir (Irák)

Velká města

- migrace z vesnic do měst → rozrůstání a tvorba **urbanizované krajiny**
- městská zástavba – potlačuje přírodu výtvoř člověka
- rychlé zhoršování životního prostředí (průmysl, frekventovaná automobilová doprava)
- největší města – až 20 mil obyvatel
- většina velkých měst – u moře
- nejvýše položená města – v blízkosti rovníku (lepší klimatické podmínky)

Největší města světa (2011-2012)

Bez aglomerace:

1. Bombaj (Indie) – 11 914 398 ob.

S aglomerací:

1. Tokio (Japonsko) – 31 480 498 ob.

2. Peking (Čína) – 14 933 274 ob.

3. Šanghaj (Čína) – 14 608 512 ob.

4. Buenos Aires (Argentina) – 13 076 300 ob.

5. Bombaj (Indie) – 12 692 717 ob.

<http://www.novinky.cz/cestovani/259277-ani-vedci-si-nejsou-jisti-ktere-velkomesto-je-nejvetsi.html>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Lidská sídla

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_14

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Lidská sídla
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011

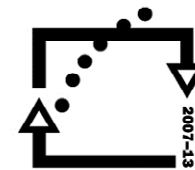
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Průmysl

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Význam průmyslu

- nejvýznamnější výrobní odvětví
- těžba, úprava surovin a jejich zpracování
- počátek v 18. st. v Anglii
- člení se na průmyslová odvětví a obory

Odvětví průmyslu

odvětví	výrobek
paliv a energetiky	uhlí, ropa, koks, elektrická energie
hutnický	ocel, hliník, měď, kolejnice
strojírenský	dopravní prostředky, zařízení závodů
chemický	kyseliny, hnojiva, plasty
textilní	oděvy
dřevozpracující	nábytek, desky
potravinářský	nápoje, mléko, tuky
polygrafický	knihy, noviny

- rozhodují potřeby závodu a podmínky v krajině
- nerostné suroviny, voda, podloží
- počet pracovních sil, kvalifikovanost, dopravní dostupnost
- soustředění závodů do velkých měst
- zhoršené životní prostředí

Hlavní průmyslové oblasti

- **SV USA, Velká jezera**
- **Západoevropská oblast** (z Anglie do Německa)
- **Japonsko** (ostrovy Honšú a Kjúšú)

•

•

Opakování

1. Vyjmenuj průmyslové závody s velkou spotřebou vody.
2. Proč se budují některé závody poblíž těžby surovin?
3. V kterých průmyslových závodech pracují hlavně muži?
4. Jaký vliv má průmysl na města?
5. Vyjmenuj obory těžkého průmyslu.
6. Vyjmenuj obory lehkého průmyslu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Průmysl

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_15

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Průmysl
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011

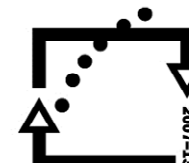
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Průmysl - opakování

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

1

- Určení činitele lokace v následujících českých městech:
 - a) Pardubice
 - b) Ústí nad Labem
 - c) Litvínov
- Který činitel lokace papíren je společný ve Větrní, Hostinném, Olšanech ?

2

- Podle průmyslové mapy střední Evropy určete podíl následujících činitelů lokace – **materiály, pracovní síly, spotřeba, doprava** – při umístění strojírenského průmyslu v:
 - a) Praze
 - b) Dusseldorfu
 - c) Rotterdamu

3

- V hospodářské mapě Číny vyhledejte lokace textilního průmyslu v okolí Šang-chaje.
- V mapě průmyslu severní Evropy vyhledejte dvě nejrozšířenější průmyslová odvětví v jezernaté části Finska. Určete hlavní činitele lokace u těchto průmyslových odvětví.

4

- Podle mapy průmyslu Ameriky stanovte odlišnosti ve specializaci průmyslové výroby v následujících státech:

a) Venezuela

b) Bolívie

c) Haiti a Dominikánská republika

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Průmysl – opakování

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_16

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Průmysl – opakování
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011

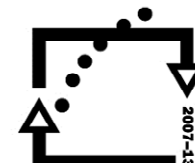
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nerostné suroviny

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Druhy nerostných surovin

- rozdílný geologický vývoj
- nerovnoměrné rozmístění nerostných surovin
- obnovitelné × neobnovitelné
- **obnovitelné** – voda, živé organismy, sluneční energie, vítr,
- **neobnovitelné** – paliva, rudy, nerudné suroviny

Paliva – uhlí

- těžba soustředěna na severní polokouli v blízkosti míst největší spotřeby
- Čína, USA, Rusko, Německo, Polsko, Velká Británie
- V Evropě se těžba uhlí snižuje – vyčerpání ložisek, snižování energetické náročnosti
- palivo, výroba léčiv, barviv a umělých hmot

Ropa

- dnes nejdůležitější surovina – černé zlato
- výroba pohonných hmot, topných olejů, umělých hmot, léčiv, pracích prostředků
- Perský záliv, Rusko, Severní Amerika, jihovýchodní Asie, Čína, Severní moře
- naleziště jsou doprovázena výskytem zemního plynu
- **zemní plyn** – čisté palivo, vzestup těžby

Rudy

- **Železná ruda** – výroba železa a oceli
(Rusko, Austrálie, Čína, Brazílie)
- **Bauxit** – výroba hliníku
(Austrálie, Guinea, Jamajka, Brazílie)
- **Měď** – Chile, USA, Afrika, Rusko
- **Olovo, zinek** – Kanada, USA, Rusko, Austrálie
- **Vzácné kovy** – zlato, stříbro,.....

Ostatní nerostné suroviny

Druh suroviny	Příklad surovin
chemické	sůl kamenná, draselná, síra, fosfáty
stavební	písek, kámen, vápenec
keramické	kaolín, jíly, živec
sklářské	sklářské písky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Nerostné suroviny

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_17

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Nerostné suroviny
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011

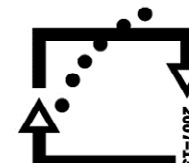
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Energetika

Autor: Mgr. Jan Forst

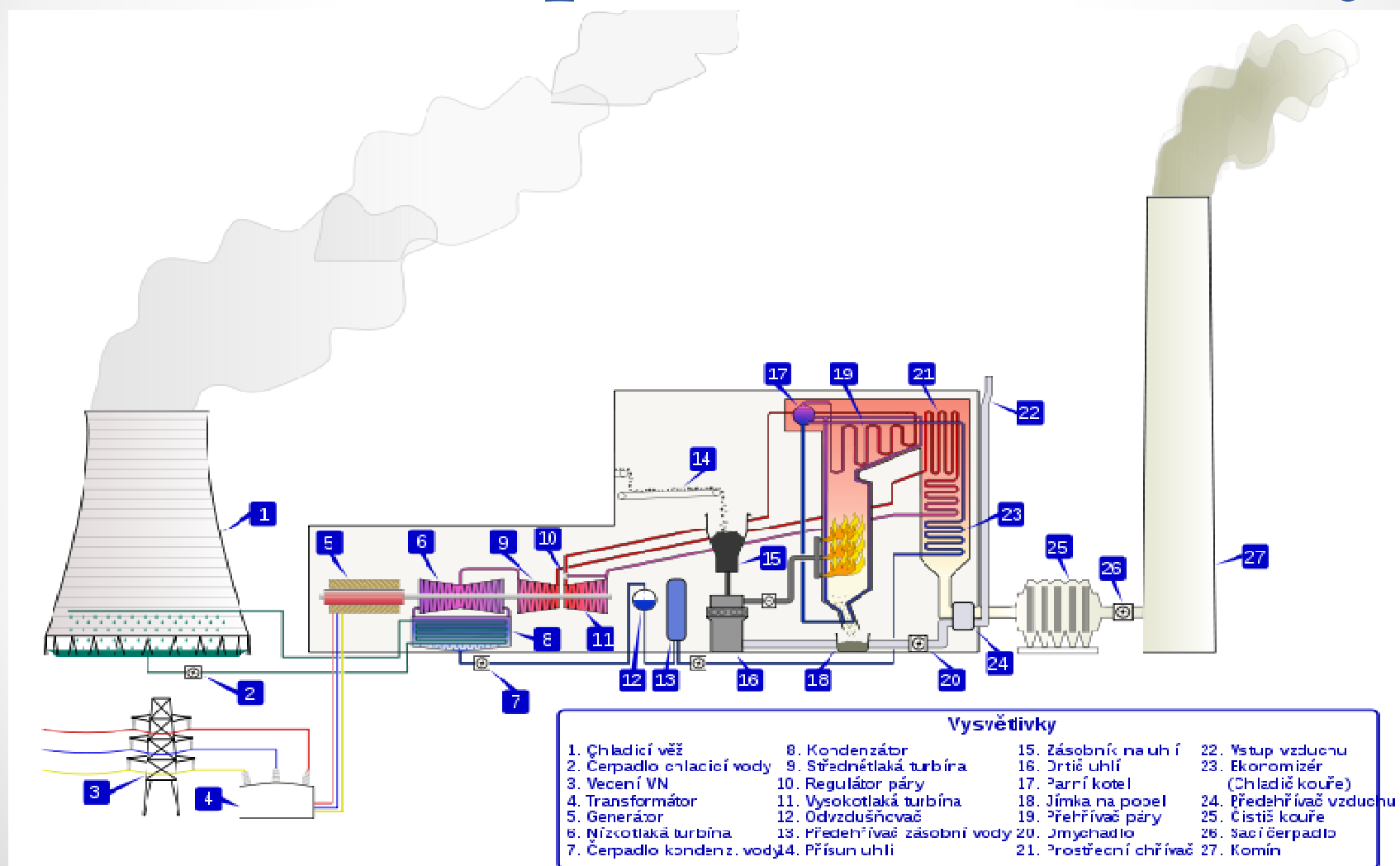
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

- základní odvětví průmyslu
- umožňuje činnost ostatních odvětví
- dodává elektrickou energii, teplo a páru
- spotřebuje téměř třetinu všech těžených energetických zdrojů
- výroba energie neustále stoupá

Tepelné elektrárny

- vyrábějí 2/3 elektrické energie
- elektrická energie vyrobena přeměnou chemické
- spaluje běžné fosilní palivo
- největší znečišťovatel životního prostředí
-

Schéma tepelné elektrárny

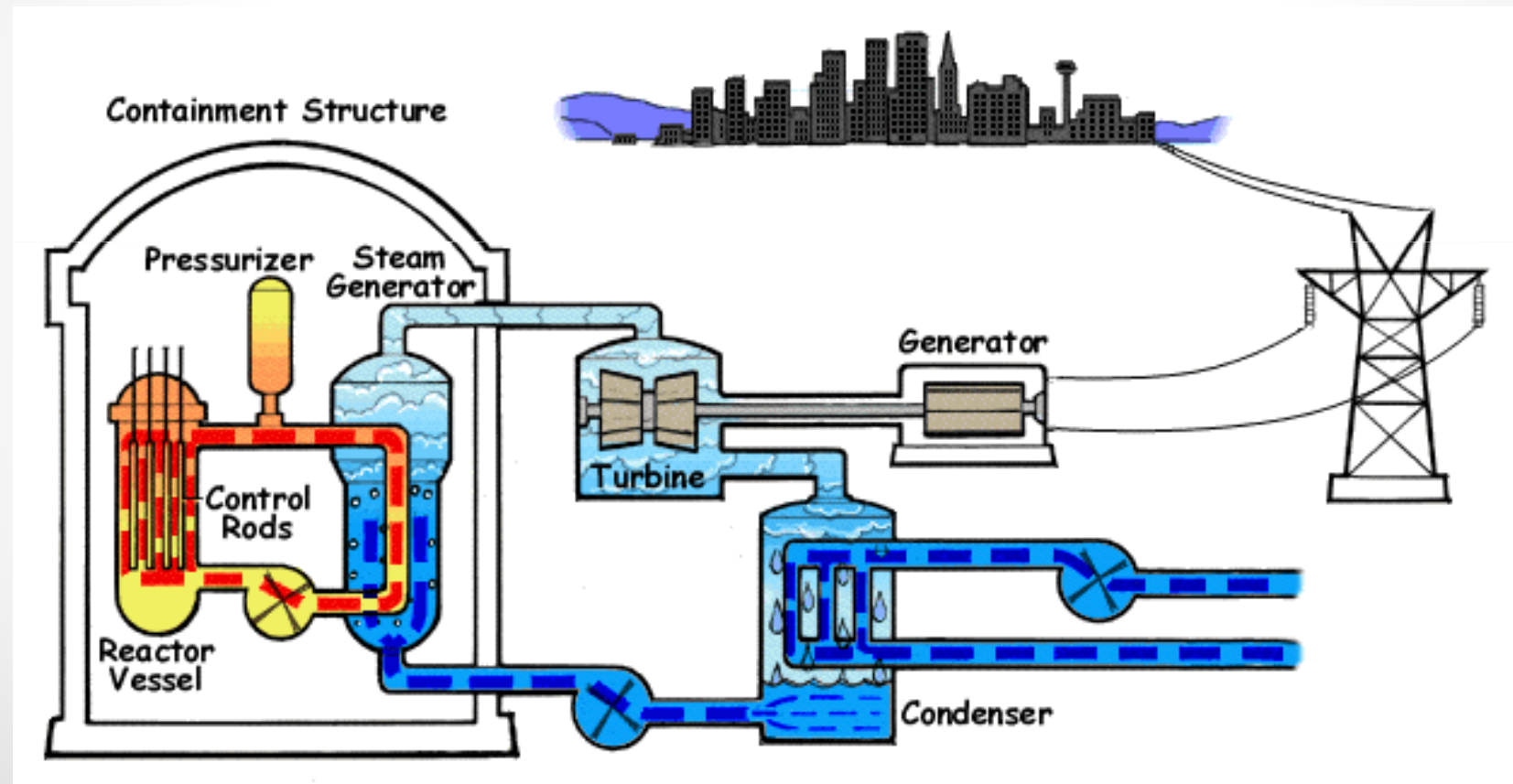
Jaderná elektrárna

- podílejí se 18% na výrobě elektrické energie
- ekologicky „čisté“
- bezpečnostní rizika
- skladování vyhořelého odpadu

•

•

Schéma jaderné elektrárny

- v současnosti (2010) – ve světě komerčně provozováno 436 jaderných bloků
- celkový instalovaný výkon je 372 GW
- 53 bloků ve 13 zemích se staví
- 143 bloků je plánovaných
- o 327 se předběžně uvažuje
- v jaderných elektrárnách se **ročně** vyrobí **2630 TWh**

•

•

Alternativní zdroje

- využití energie:
 - vody
 - větru
 - slunečního záření
 - biomasy a bioplynu
- energie prostředí využívaná tepelnými čerpadly
- geotermální energie
- pohyby mořského dna
-

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Energetika

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_18

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Energetika
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011

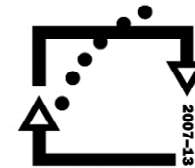
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lesy

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

- tvoří převážnou část rostlinné hmoty země
- pokrývají 1/3 souše
- zdrojem dřeva, kyslíku, lesních plodin, zvěře
- zabraňují půdní erozi
- plní rekreační funkci
- ovlivňují klima v krajině
- zadržují vodu

- rozkládají se ve dvou výrazných pásech
- **pás severských lesů**
 - jehličnany – smrk, jedle, modřín, borovice
 - listnaté stromy – bříza, olše, buk, dub, habr, jasan
- **pás tropických lesů** – po obou stranách rovníku
 - druhová pestrost – mahadon, eben

- rychlé odlesňování naší planety
- Středozemní moře – dřevo na stavbu lodí a měst
- Amazonie – zemědělská půda
- Sibiř – nadměrná těžba, oblasti těžby ropy
- Evropa – lesy znehodnoceny průmyslovými emisemi

- sázet nové lesy
- měnit zastoupení druhové skladby
- posilovat netěžební funkci lesa

Rekordy z lesů

NEJ	strom	světadíl	rekord
nejvyšší	sekvoje	S. Amerika	110 m
nejmohutnější	baobab	Afrika	průměr kmene 44 m
největší plod	Seychelská palma	Afrika	ořech 15kg
nejlehčí dřevo	Ambač	Afrika	23 x lehčí než voda
nejtěžší dřevo	Guajak	L. Amerika	1,5 x lehčí než voda

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Lesy

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_19

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Lesy
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011

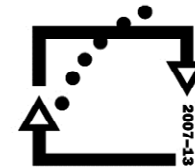
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Náboženství ve světě

Autor: Mgr. Jan Forst

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

- náboženský názor na svět
- existence Boha nebo více Bohů
- pravidla chování, jednání lidí
- významný sociální jev
- tvoří součást kultury

Světová, národní náboženství

- **Světová náboženství**
 - Křesťanství
 - Islám
 - Budhismus
- **Národní náboženství**
 - Judaismus
 - Hinduismus
- **Primitivní náboženství** – totemismus

•

•

Křesťanství

- monoteistické náboženství
- Bůh – stvořitel celého světa
- Ježíš Kristus – jeho syn
- Desatero přikázání , Otčenáš
- katolická, pravoslavná, protestanská
- nejrozšířenější – 1,8 miliardy vyznavačů

Islám

- vychází z křesťanství
- vznikl v JZ Asii
- zakladatel – Muhammad
- Korán – posvátná kniha
- Muslimové – vyznavači Islámu
- Alláh – Bůh

Budhismus

- počátek v Indii před 2500 lety
- 300 milionů vyznavačů
- zakladatelem Buddha – osvícený
- Karma – souhrn všech skutků, jichž se člověk dopustil v minulém životě
- Nirvána – stav blaženosti

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Název materiálu: Prezentace – Náboženství ve světě

Autor: Jan Forst

Evidenční číslo materiálu: III_FOR_20

- Zařazení do ŠVP: Oblast: Člověk a příroda
- Obor: zeměpis
- Tematický okruh: Náboženství ve světě
- Ročník: 8.

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☒

Test ☐

Pokus ☐

Souviselý text ☐

Délka použití: 15 minut

Anotace: Materiál pro výuku politického a socioekonomického zeměpisu světa.

Zdroje:

BAAR, V. *Politická mapa dnešního světa: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-577-1.

MIRVALD, S., ŠTULC, M. *Společenské a hospodářské složky krajiny: Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií.* Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-417-1.

Datum vytvoření: 10. 7. 2011